

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 21C/32/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715200665
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Pagáč
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5715200665.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sudca Okresného súdu Martin JUDr. Dušan Pagáč v právnej veci navrhovateľa: M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. X, E. E., za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, adresa pre doručovanie: P. O. BOX 21, Turčianske Teplice, odporcovi: POHOTOVOSTĚ, spol. s r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o návrhu na určenie neplatnosti úverovej zmluvy, takto

rozhodol:

I. Zmluva o úvere č. 602300152 zo dňa 30.01.2013, uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom, je neplatná.

II. Navrhovateľovi ani vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

III. Odporca je povinný zaplatiť štátu súdny poplatok vo výške 99,50 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom na začatie konania, ktorý bol súdu doručený dňa 20.01.2015, navrhovateľ žiadal, aby súd určil, že zmluva o úvere č. 602300152, ktorú uzatvoril s odporcom dňa 30.01.2013, je neplatná. Navrhovateľ poukázal na článok 6 ods. 1 a článok 4 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorých sa nekalosť zmluvných podmienok hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. V tejto súvislosti poukázal na veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré sporná úverová zmluva uzatvorená medzi účastníkmi obsahuje. Navrhovateľ poukázal na rozdielne údaje týkajúce sa výšky ročnej percentuálnej miery nákladov, pretože sporná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje dva rôzne údaje o výške RPMN, a to samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 30.01.2013 obsahuje údaj o RPMN 98 % a v dohode o plnení v splátkach je údaj 309,86 %.

Podľa § 9 ods.2 písm. i) Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a je vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Neuvedenie tohto záväzného údaju je sankcionované tým, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Uvádzanie dvoch rozdielnych údajov týkajúcich sa výšky RPMN v spotrebiteľskej zmluve navrhovateľ považuje za zavádzanie spotrebiteľa a jeho klamanie, čo je v rozpore s povinnosťou poskytovateľa služby uloženou ustanovením § 4 ods. 5 a § 5 ods. 1 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa navrhovateľa sa podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona jedná o nekalú obchodnú

praktiku, ktorá spôsobuje, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože mu neboli dané k dispozícii správne a pravdivé informácie. Navrhovateľ vyslovil názor, že takéto konanie odporcu je možné považovať za nekalé obchodné praktiky a klamlivé konanie, ktoré sa podľa § 7 a § 8 Zákona č. 250/2007 Z. z. považuje voči spotrebiteľovi za neprijateľné, a teda neplatné. Navrhovateľ poukázal aj na to, že sporná zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 30.01.2013 obsahuje údaj o úroku za poskytnutie úveru vo výške 39,15 % ročne, pričom matematickým výpočtom za pomoci kalkulačky je možné zistiť, že skutočný úrok za poskytnutie úveru je vo výške 97,99 % ročne. Navrhovateľ v tejto súvislosti uviedol, že podľa štatistických údajov poskytovali banky v prvom štvrtroku 2013 pri spotrebiteľských úveroch do jedného roka úvery za úrok vo výške 8,09 %. Úrok za poskytnutie úveru podľa spornej zmluvy je mnohonásobne vyšší než obvyklý úrok. Podľa navrhovateľa je takýto úrok v rozpore so zásadami dobrých mravov a podľa § 39 Občianskeho zákonníka sa z tohto dôvodu úverová zmluva považuje za neplatnú. Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/3/2011. Navrhovateľ súdu k svojmu návrhu pripojil fotokópie viacerých rozhodnutí súdov na Slovensku v obdobných veciach, v ktorých bol účastníkom odporca, teda spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o..

Odporca sa k návrhu vyjadril podaním zo dňa 16.02.2015. Na svoju obranu uviedol, že sporná úverová zmluva obsahuje všetky predpísané náležitosti tak, ako sú uvedené v § 9 ods. 1 a ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a preto nemôže byť podľa § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovaná za bezúročnú a bez poplatkov. Odporca sa podrobne vyjadril aj k uvádzaniu dvoch rozdielnych údajov, ktoré sa týkajú výšky ročnej percentuálnej miery nákladov. Uviedol, že dohodnutý úrok za poskytnutie úveru vo výške 39,15 % ročne je primeraný, pretože zodpovedá ročnej priemernej miere nákladov uvedenej v zmluve o úvere a v dohode, teda vo výške 40,60 % ročne. Odporca poukázal na to, že vzhľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované nebankovými veriteľmi vyššie ako obvyklé bankové úroky. Čo sa týka administratívneho poplatku, odporca uviedol, že slovenská právna úprava v oblasti spotrebiteľských úverov nebráni účtovaniu a vymáhaniu poplatkov.

K návrhu a k vyjadreniu odporcu sa vyjadril aj vedľajší účastník na strane navrhovateľa a vo svojom podaní zo dňa 01.04.2015 sa podrobne vyjadril k neprijateľným zmluvným podmienkam dohodnutých v spornej zmluve o spotrebiteľskom úvere, k uvádzaniu dvoch rozdielnych údajov týkajúcich sa výšky ročnej percentuálnej miery nákladov, k výške dohodnutej úrokovej sadzby a k administratívne poplatku. Vedľajší účastník navrhol, aby súd na základe § 39 Občianskeho zákonníka určil, že celá sporná zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi je neplatná.

Súd vo veci vykonal dokazovanie listinami založenými v spise a zistil:

Účastníci uzatvorili dňa 30.01.2013 zmluvu o úvere č. 602300152, na základe ktorej odporca poskytol navrhovateľovi úver vo výške 400,- € a navrhovateľ sa zaviazal vrátiť odporcovi sumu 792,- € v dvanástich mesačných splátkach vo výške 66,- €. Odporca v zmluve o úvere uviedol, že úver poskytuje za úrok vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru. Tento údaj je nepravdivý a klamlivý. Matematickým výpočtom je možné zistiť, že skutočnosti sa navrhovateľ zaviazal, že odporcovi vráti poskytnutý úver vo výške 400,- € spolu s úrokom za poskytnutie úveru vo výške 98 % ročne ($792,- € - 400,- € = 392,- € \times 100 \% / 400,- € = 98 \%$ ročne). Úrok za poskytnutie úveru, inými slovami cena poskytovanej finančnej služby, je základný údaj, ktorý má zmluva o úvere obsahovať.

Podľa § 9 ods. 2 písm. i) Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je údaj o úrokovej sadzbu spotrebiteľského úveru povinným údajom, ktorý musí zmluva o úvere obsahovať. Ak zmluva tento údaj o úroku za poskytnutie úveru neobsahuje, považuje sa úver za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch). Bolo preukázané, že zmluva síce formálne údaj o výške úroku za poskytnutie úveru vo výške 39,15 % ročne obsahuje, ale tento údaj je nepravdivý a klamlivý. Je očividné, že účelom uvedenia takéhoto nepravdivého údaju o výške úroku za poskytnutie úveru (cene poskytnutej finančnej služby), bolo preukázať spotrebiteľovi výhodnosť ponúkanej finančnej služby tak, aby spotrebiteľ ponúkaný finančný produkt prijal a uzatvoril s odporcom navrhovanú zmluvu o úvere. Údaj o úroku za poskytnutie úveru tvorí pre spotrebiteľa základnú informáciu, na základe ktorej sa rozhoduje, či konkrétnu ponuku finančnej služby prijme alebo nie. Tento údaj slúži pre spotrebiteľa na porovnanie ponúk ostatných spoločností ponúkajúcich obdobné finančné služby. Pokiaľ by odporca v návrhu úverovej zmluvy uviedol skutočnú cenu poskytovanej služby - skutočnú výšku

úroku za poskytnutie úveru, t. j. 98 %, spotrebiteľ by presne vedel, na čom je a možno by sa rozhodol ponúkanú službu neprijíť. Uvedenie klamlivého údaju o výške úroku za poskytnutie úveru súd považuje za podstatne nemorálnejšie ako neuvedenie žiadnej informácie o výške navrhovaného úroku za poskytnutie úveru (§ 9 ods. 2 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch). Podľa návrhu spornej úverovej zmluvy 59 % z poskytnutého úveru 400,- € predstavujú administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere. Je známe, že v súčasnosti väčšina bánk a nebankových subjektov za spracovanie zmluvy o úvere nevyžaduje žiadnu úhradu. Dokonca niektoré banky pri hypotekárnych úveroch za klienta zaplatia aj náklady za vypracovanie znaleckého posudku, ako aj náklady, ktoré klientovi vznikajú v súvislosti s katastrálnym konaním. V danom prípade sa zmluva uzatvárala na vopred pripravenom formulári a cenu tejto administratívy je možné odhadnúť na približne 20,- €. Odporca za túto službu požaduje sumu 235,40 €. Dohodu o takejto výške poplatku za spracovanie zmluvy nie je možné považovať za morálnu. Ďalšie činnosti, za ktoré má navrhovateľ tzv. administratívny poplatok zaplatiť, odporca nešpecifikuje. Je známe, že administratívne náklady bánk a nebankových subjektov spojené s evidenciou pohľadávok, vedením účtu klientov, poistením úverov sú činnosťami, ktoré veriteľ zabezpečuje vo svojom záujme a nie sú činnosťou vykonávanou v prospech spotrebiteľa. Odporca neposkytol navrhovateľovi žiadne reálne plnenie, a preto je dohoda o administratívnom poplatku neplatná (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Predmet administratívneho poplatku je vyjadrený neurčito a nie je jasné, za akú konkrétnu administratívnu činnosť má odporca zaplatiť sumu 235,40 € (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Záväzok zaplatiť za vyplnenie úverovej zmluvy sumu 235,- € je nemorálny, a preto je táto časť záväzku podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Je nepochybné, že cieľom odporcu bolo zakryť, zamaskovať a zneprehľadniť skutočnú cenu za poskytnutú finančnú službu (úver). Z uvedeného vyplýva, že dohodnutý poplatok vo výške 235,40 € je možné považovať za úrok za poskytnutie úveru a celkovo úrok predstavuje sumu 98 % ročne. Táto suma je krajne nemorálna a je v rozpore s dobrými mravmi, a preto súd považuje dohodu o úroku za poskytnutie úveru podľa § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Zmluva o úvere je neplatná aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože dohoda o cene úveru je nejasná, neurčitá a nezrozumiteľná, a teda neplatná. V čase, keď účastníci uzatvorili spornú úverovú zmluvu, banky poskytovali úvery pre domácnosti na obdobie jedného roka za priemerný úrok 8,09 %. Odporca v danom prípade požadoval desaťnásobne vyšší úrok za poskytnutie úveru než je obvyklý. Vzhľadom na rizikovosť cieľových klientov odporcu by bolo možné považovať za obvyklý a morálny úrok vo výške o 50 % vyšší, než je obvyklý úrok poskytovaný bankami, teda vo výške maximálne 15 % ročne z poskytnutej sumy úveru. Pretože dohoda účastníkov v spornej zmluve je nejasná a nezrozumiteľná a odporca sa snaží klamlivými údajmi presvedčiť klientov o výhodnosti ponúkanej finančnej služby, celková cena ponúkanej finančnej služby 98 % ročne z poskytnutej sumy extrémne prevyšuje obvyklé úroky poskytované veriteľmi, súd určil, že sporná úverová zmluva č. 602300152 uzatvorená medzi účastníkmi dňa 30.01.2013, je neplatná. Je nepochybné, že ustanovenia spornej úverovej zmluvy o výške odplaty sú formulované úmyselne nejasne tak, aby spotrebiteľ nevedel, čo v skutočnosti za poskytnutý úver zaplatí. Nie len toto klamlivé konanie odporcu, ale aj výška úroku za poskytnutie úveru sú extrémne nemorálne. Tieto skutočnosti sami o sebe vylučujú, aby ostatné ustanovenia z úverovej zmluvy, najmä ustanovenia, ktoré v prospech odporcu zabezpečujú vrátenie úveru, spolu s dohodnutými poplatkami, ostali v platnosti. Jedná sa o tie ustanovenia zmluvy, ktoré upravujú peňažné záväzky medzi účastníkmi, najmä záväzok navrhovateľa zaplatiť zmluvnú pokutu a poplatok z omeškania a podobne.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. je návrhom na začatie konania možné uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý záujem.

Bolo preukázané, že odporca má naliehavý právny záujem na určení, že sporná úverová zmluva je neplatná, aby sa odstránili nedorozumenia medzi účastníkmi. Dôležité je najmä to, aby navrhovateľ vedel, koľko má odporcovi zaplatiť, t. j. či má odporca nárok na zaplatenie administratívneho poplatku, úroku za poskytnutie úveru, zmluvnej pokuty a podobne.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

Súdu je z rozhodovacej činnosti známe a vyplýva to aj z fotokópií súdnych rozhodnutí, ktoré k návrhu navrhovateľ pripojil, že odporca dlhodobo a systematicky ignoruje rozhodnutia súdov na Slovensku a nerešpektuje ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je povinný sa zdržať používania nekalých zmluvných podmienok s rovnakým významom v zmluvách aj so všetkými ostatnými spotrebiteľmi. Aj vo vzťahu k navrhovateľovi tieto rozhodnutia odporca ignoroval a opätovne ich použil, aj keď o nich už bolo nespočetnekrát rozhodnuté, že sú neprijateľné a neplatné. Nekalé podnikateľské praktiky pri poskytovaní spotrebiteľských úverov odporcu analyzovala aj Európska komisia a jej podrobné stanovisko je uvedené v liste zo dňa 14.09.2010. Na toto rozhodnutie sa odvoláva aj odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 21C/286/2010 zo dňa 15.04.2014. Zo stanoviska Európskej komisie je možné citovať: „Formulár zmluvy POHOTOVOSTĚ, s.r.o., obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru, ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa a pomerne flagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov vo viacerých dôležitých aspektoch. Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktoré pozostávajú z úroku a iných poplatkov, sa javia veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100 % ročne zo sumy získanej od spoločnosti POHOTOVOSTĚ.“ V spornom prípade sa jedná o 98 % z poskytnutej sumy úveru.

Podľa § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 39a Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tiešeň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sa alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, že zmluva o úvere č. 602300152 uzatvorená medzi účastníkmi dňa 30.01.2013 je neplatná.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý bol v spore úspešný a ani vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich náhradu neuplatnili.

Podľa § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Bolo preukázané, že navrhovateľ ako spotrebiteľ je od platenia súdnych poplatkov oslobodený, a preto súd povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 € uložil odporcovi, ktorý bol v spore neúspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Žilina prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).

Okresný súd Martin
dňa 09.04.2015

JUDr. Dušan Pagáč
sudca
Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Jarmila Kovalčíková